

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.5. Licet actus æterni prædestinationis, & reprobationis procedant ex mera Dei voluntate: verum dare cœlum, vel infernum, fiet secundum opera nostra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

deperdentur: proinde mea sollicitudo hoc in negotio est in eo quod ad me pertinet mihi que incumbit. Idem Spiritus Sanctus tibi infirmat Charissime missa facito Dei decretum: ut re prædestinauerit Deus, vel reprobauerit, utrum determinauerit me saluandum vel condemnandum: illa namque illi remanent, etenim ut sapiens gubernator disponit, omniaque determinat: *Altiore te ne quaesieris.* Refert autem tua, scire & attendere ius, quæ tibi præcepit: *Quæ tibi præcepit, cogita semper.* Vitam etenim & mortem tuis commisit manibus; gloriam æternam pœnamque æternam tibi apposuit eligendam; *Ad quod volueris porrigere manum tuam.* Hoc autem non te fallat, quod si damneris, culpa tua damnaberis, nam veritatem tibi dixit; qui hoc tibi confirmavit: *Perditio tua ex te.* Ne despondas animo, nec timeas te præciturum; nec te securum facias, credens esse te prædestinatum; hoc autem ut verum crede, quod nec saluaberis nisi volueris, nec condemnaberis nisi volueris; nec tibi Deus gloriam tribuet, nisi benemerito; nec pœnam infliget nisi tu ipse voluntarie peccata committas; atque per hoc Deus ab omni redditur querela absolurus, & tu ab omni liber excusatione.

Ad rem expendit D. Bern. illud Salomonis: *Attingit à fine vsque ad finem fortiter & disponit omnia suauiter.* Fortiter pro se, suauiter pro me. Ordinavit Deus & omnia decreuit, potissimum verò prædestinationem, & reprobationem, ut sublimia quædam, eaque tam fortiter constanterque stabiluit, ut sint infallibilia, illisque talem terminum finemque concedit, qualem ipse præcedit, ita ut nulla sit potestas, quæ decretum eius possit inuerrere, suaque priuare intentione, *Attingit à fine vsque ad finem fortiter.* De termino ad terminum, de prædestinatione facta ab æterno vsque dum illi terminum finemque imponat: *Attingit (sic D. Bern.) à fine vsque ad finem hoc est ab ortu creatura vsque ad finem destinatum à creatore.* Verumtamen suauiter dispositione, nec enim credideris, nec suspicaris Deum adeo crudelem esse, ut te sine culpa sit damnaturus, nec si tu illam nolueris committere; quodque te condemnabit nisi tu voluntarie eum ad hoc coegeris; sicut nec te saluabit, si tu non adiuues, & quantum in te est, agas quod tuum est, teque moueas diuino eius suffultu adiutorio.

Hieron. Bapt. de la Naza. Tom. III.

§. 5. Licet actus æterni prædestinationis, & reprobationis procedunt ex mera Dei voluntate: verum dare calum, vel infernum, fiet secundum opera nostra.

Declarare hoc contendit D. Augustinus ingenio sui præstantia sublimis ad instantiam sanctissimi Antistitis Simpliciani, quem hæc materia grauius angebat, scripsitque Sixto presbytero & Paulino Episcopo. Primum igitur dubium clarius exponit in casu prædestinationis Iacob, & reprobationis Esau, quos ut videtur, statuit Deus in exemplum prædestinatorum & præcitorum, estque tanta Diui Augustini subtilitas ingenii, ut ex ipso casu, ex quo dubium oritur & difficultas, quæ nullam videbatur pati solutionem, elegantem eliciat, quæ prudentia doctaque tranqillet ingenia. Voluit (inquit D. Augustinus) Apostolus Paul. declarare mysterium prædestinationis, & reprobationis in duobus illis geminis Iacob & Esau, etenim ut tales posuit illos Deus hominibus ut spectaculum, dum apud Malachiam sic ait; *Iacob dilexi; Esau autem odio habui* diuina quoque sapientia declarat Apostolus modum huius mysterii, & quare Deus prædestinauerit Iacob, Esau autem reprobauerit, verbis illis, quæ pluribus sciant Sacramenti, quam litteris; *Sed & Rebecca ex vno concubitu habens Isaac Patri nostrum.* Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, vel mali (ut secundum electionem præpositum Dei maneret) non ex operibus sed ex vocante dictum est ei; quia maior seruit minori, sicut scriptum est; *Iacob dilexi, Esau autem odio habui.*

Nec credas Simpliciane (sic D. Augustinus) quod Apostolus verbum dixerit vltimæ summa non vigilantia trutinatum. Pr. mo præfuerat electionem Isaac & reprobationem Ismael, quia vero polles obicere, Isaac electus fuit, quia filius fuit Saræ totius familie Domine; Ismael autem reprobatus, quia de Agar natus est ancilla; statim proponit duos alios fratres ex parte sua in omnibus & per omnia æquales, quorum vnus prædestinatus fuit, & alter reprobatus, ut hinc intelligas, quod non ad eos tota referenda sit eorum causa prædestinationis & reprobationis. Duos considera viros ex eadem progenie, familia sanguine & parentibus, ut ne dicas, quod ille fuerit prædestinatus, quia de familia & sanguine natus est electorum, alter vero reprobatus, quia de progenie natus est reproborum.

A a a Fratres

XIV. Ex te saluaberis, & ex te damnaberis.

Off. 13. 9.

Sap. 7. 17.

D. Bern. Lib. 2. de gra. & lib. arb. post med.

12. Ed. Lib. 1. 99. ad simpli. q. 2. Epist. 105. ad Sixt. Epist. 106. ad Paulin. I. Iacob & Esau prædestinatorum sunt exemplar

Mal. 1. 2.

Ad Rom. 9. 10.

Frates vnus patris marisque filii : ne reprobationem vel prædeterminationem huic adscribas, quod vnus meliori patre, vel matre natus sit meliori. Similiter illud aduerte *Ex vno conceptu*. In eodem actu, in eodem ventre, in eodem hora, in eodem puncto fuerunt concepti : ne forte dicas : quia ille conceptus fuit eo tempore, quo parentes illius erant Deo gratiores, ideo prædeterminatus fuit & alter reprobatus, quia illa tempestate conceptus est, qua parentes non adeo diuine placebant maiestati.

Similiter ait D. Augustinus vt omnem præscindat occasionem Aitrologis dicendi, quod eo tempore quo fuit conceptus hic, benigniores habuerit siderum influxus, quam quo tempore alter conceptus in lucem prodit. Antequam nati essent in mundo, nec in illis quidquam boni vel mali notandum esset, ob quod hic eligeretur, & alter reprobaretur: nullo notato inter illos discrimine amauit Deus vnum, illum æternæ prædeterminationi eligens, & alterum odio habuit illum ad æternam eiciens reprobationem, quid per hoc innuis? Quod nimirum Sanctiorum prædeterminatio & damnatorum reprobatio à mera dependeat libera, ac voluntaria Dei electione : *Vt secundum electionem propositum Des maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei, Iacob dilexi, Esau autem od. & b. b. b. b.*

II. Obiectio nes solvunt D. Paulus & D. August. III. Prima difficultas. D. Aug. Ser. 89. de temp. Tom. 10.

Ex hac doctrina (loquitur D. Augustinus) vidit Apostolus quidam actutum citri difficultates, quas ipse proponit & erudite soluit. Quorum vna hæc est. Quid hoc optime Deus, an ergo antequam in aliquo peccata cernas, illum reprobas? D. Augustinus excruciantem probat fuisse Regis Pharaonis immanitatem, quod Hebræorum pueros nondum natos morti feroc ad-dixerit. Quis tamam credat in homine crudelitatem? Quis iustus vniquam sententiam reit nulla præcognita ratione? *O prodiga furoris audacia, necdum natus parva mandatur, & ante principium vite periculum conicitur. Prohibe, ne farie homo insaniam suam, quos necdum vides, insequerit? Quid scilicet scimus? Nondum natos occidit & seruet ordinem sortitus sua : nascantur ante quos prius, utique reorum mors est, ut reus sui sententiam expectare soleant : Nec enim reus potest ante damnari, quam eius culpa capere manifestari. Idem videtur Deo posse obici.*

IV. Secunda difficultas

Altera difficultas hæc est : Domine Deus, si jam ab æterno sic hoc determinasti, & voluisti, vt prædeterminatus saluetur, reprobatus damnetur, vero verius est & infallibile hoc ita futurum:

proinde jam non videtur quid super sit vni aut alteri agendum : quandoquidem vnus certam habeat iuam saluationem, alter vero condemnationem : quis enim diuina resistet voluntati? quis mutabit illud quod jam ab æterno libera sua voluntate & efficaci determinauit? *Dicitur itaque mihi (sic D. Paulus) quid adhuc queritur? Voluntati eius quis resistit?* Respondet ipse Paulus Apostolus & aliam adiungit D. Augustinus responsionem dicendo : non te hæc perturbent Dei decreta : quandoquidem ista diuina determinatio, nec est reprobis condemnatio, nec contra illum pronuntiatio sententiæ, nec liberam admittit hominis voluntatem: quanto huic puncto attendendum, hæc esse Catholicam propositionem quod tibi cæli gaudia non retribuet nisi bene merito, illaque diuina eius gratia roboratus merearis, nec te condemnabit nisi tu ipse voluntarie illum volueris offendere & ejus in te peccatis tuis iram prouocare, atque in eis pericula ad finem vsque perseuerare.

De iustitia Dei iudicet (inquit D. Augustinus) non de præsentia : An illud tibi quæris exemplo probari? Perpende (ait D. Chrysostomus) duos illos geminos exemplum prædeterminatorum & reprobatorum. Negari non potest, quin Deus libera, mera, puraque sua voluntate vnum elegerit qui per paternam benedictionem obtineret hereditatem, & primogenituram, & reprobaucrit alterum, atque rececit ne illam assequeretur.

Porro perpende, qualiter hoc Iacob obtinuit, & qualiter hoc Esau perdidit. Obtinuit illud Iacob, quia matri suæ fuit obediens, eius acquieuit consiliis, fecit ex parte sua quantum potuit, manus collumque pellibus contexit, patri seruulum obulit palato illius peracceptum, cui Patet manus collumque tetigit, hoc enim multo illi stetit labore & sollicitudine : & eum diuinam haberet promissionem, totus tamen timore percellitur, ne forsitan in maledictionem mutaretur illa benedictio. Perdidit Esau benedictionem : quia ipse voluntarie eidem voluit renuntiare primogenituræ, cuiusque lenis edulio distraxit, rem committens adeo vilem & abiectam : vt ea de causa à toto mundo habeatur ludibrio, & quotquot sunt, fatentur eum merito illa fuisse spoliatum : *Prophanus Esau, qui propter vnâam Esau vendidit primogenita, ait Apostolus.*

Quatenus hoc te reddat certiore, quod quantumvis absolute sis prædeterminatus, celestem non obtinebis benedictionem, & primogenituram, nisi mandate Dei, eiusque Ecclesiæ custodia,

Ro. 9. c. 1. Lo. c. 11.

13. 29 a In illud Ro. 9. Cum nondum nati fuissent. b Hom. 50 in Gen. V.

Qualiter Iacob obtinuerit benedictionem & Esau illam perdidit.

Ad Hebr. 12. 16.

custodias, studeasque Deo placere, illique seruire: nec illam perdes si tu illam nolueris voluntarie diuendere lenis edulos. Et hoc numquid ita est? Quid te crucias, vtrum Deus te reprobauerit, vel non? & non anxias, dum vides quod Dei gratiam, & ceterique primogenita voluptate quadam, temporis pactura, & illicita vendas vanitate? O te profanum (exclamat D. Paulus) noueris quod Non est iniquitas apud

& quod tibi ve certum est statuendum, quod illo- queus de hypoerita vel de ficto haretico, quem vocat *Discipulus fictum*, ait, quod duobus punietur damnis. Primum: quod ab eo se Spiritus peccata Sancti elongabit, eumque deseret vt insipidas suas sequatur cogitationes: *Spiritus Sancti, discipulus, effugiet fictum, & auferet se à cogitationibus, que sunt sine intellectu.* Secundum: quod plectetur ob peccata que commissurus est. Et corripietur à superueniente iniquitate: q. d. Spiritus Sancti manum suam ab eo retrahens, castigabit illum non propter hoc, nec propter illud, sed propter eas, quas patraturus est iniquitates: *Corripietur à superueniente iniquitate: id est, corripietur homo à superueniente sibi iniquitate sua, cum ab eo recesserit Spiritus Sancti. sicut & in alio loco dicitur: suum peccatorum suorum confringitur impius.* Tu tolle funiculos, & illis non flagellaberis. Ex quibus Sancti Doctor concludit: *Qua concordia utriusque testamenti satis ostenditur non esse suum D. um, sed unumquemque in se saure peccando.* Itaque non te Deus condemnabit propter eterna sua decreta, sed propter iniquitates tuas, quas illis tu decretis superaddis: *A superueniente iniquitate.* Hanc tu tolle, & illa te minime condemnabunt: etenim firma est illa Ecclesie definitio: *Nulla nocetis aduersitas, si nulla dominetur ei iniquitas.*

Quisque propter peccata sua punietur. Sap. 1. 3.

Ad Rom. 9. 14.

VI. Deus non minem ad peccatum impellit.

D. Aug.

D. um: quia tota tua est: cum talis sis, vt voluntarie festines ad infernum: videamus vter te eo deducat, Deus an tu ipse? An forsitan te Deus impellit ad impudicitiam? An te Deus tam graua cogit committere scelera quanta quotidie committis? An te sua Deus expellit domo, vel in istam expellit culpa regionem, in qua miser moraris, omnis honoris, salutis, & bonorum expertus, vt alter prodigus, tuorum appetitum, sensuumque porcos paleans immundissimos? Non te Deus sua exturbat domo, verum tu ille es, qui illa velis excedere, qui tuas dilapidas facultates, tibi ab optino illo Patre distributas. Itaque, ex mente D. Augustini, iuste te condemnabit Deus, atque de te merito conqueritur: *Iustus de reprobis conqueritur, tamquam de his, quos peccare non cogit.*

Ex hac doctrina respondet D. Augustinus heretico Manichæo nomine Adimanto docenti, Deum veteris testamenti esse crudelem, eo quod homines sine culpa damnet. Ille ipse, ait protestatur dicens: *Ego Dominus vindicans peccata patrum in filios, usque in tertiam & quartam generationem.* Manifestum est, quod filii parentum suorum peccatis culpisque non sint obnoxii, potissimum autem illi, qui nondum sunt nati, nec nascuntur vsque ad quartam generationem. Pauca nosti, respondet D. Augustinus & perpetrare valde sacras voluis literas, illam omittens partem, quæ tuæ respondet obiectioni. Si paululum progrediaris, inuenies quod Deus non dicat, te cunctos puniaturum filios ob suorum parentum peccata, sed eos, qui sicut sunt illis in natura similes, sic fuerunt & in crimine comparati: hoc enim his declaratur verbis: *In istis qui oderunt me id est illos puniam filios, qui me execrati sunt, & offenderunt, sicut me odio habuerunt & parentes eorum sunt execrati: Ex eo enim quod additur: Qui me oderunt, intelligitur eos puniri qui in peccatis parentum perseverare voluerint.* Nulla est hæc crudelitas, aut sine culpa punitio: *Tales non sciunt, sed potius iustitia Dei, & sua iniquitate puniuntur.* Et hoc est: (inquit D. Augustinus) quod ait ipse Deus ore Sapientis,

Exo. 10. 5. VII. Qorum peccata Deus in filiis puniat.

D. Aug. Li. contra Adiman. c. 7. To 6.

Exo. 10. 5. VII. Qorum peccata Deus in filiis puniat. Ex quo, quantum opinor, Apostolus Paulus prædictam hausit doctrinam. Supponit etenim primo Salomon, quod omnes sumus filii Adam de terra lutoque confecti, quodque ex peccato Adam omnes mortales sumus & peccatores. Sic igitur ait: *Omnes homines de solo & ex terra, unum de erantus est Adam: in multitudine disciplina Dominus separauit eos, & immutauit vias eorum.* Omnes de terra nascimur filii Adam & cum nos Deus in primæuo parente nostro sibi per gratiam vniuerent, & omnes ad gloriam direxisset, atque vitam statisset immortalẽ, plus æquo nos punit, atque à se reicit vt iure filios, & de paradiso eiecit, nec non mortales reddidit, mutando immortalitatis viam in viam mortalitatis.

§. 6. Non attendes, vtrum sis prædeterminatus vel reprobatus, sed quomodo viuas, qualis enim tu Deo fueris, talis tibi Deus est futurus.

Hæc omnia confirmat D. Augustinus locum 14

Expendens insignem valde S. Scripturæ. Ex quo, quantum opinor, Apostolus Paulus prædictam hausit doctrinam. Supponit etenim primo Salomon, quod omnes sumus filii Adam de terra lutoque confecti, quodque ex peccato Adam omnes mortales sumus & peccatores. Sic igitur ait: *Omnes homines de solo & ex terra, unum de erantus est Adam: in multitudine disciplina Dominus separauit eos, & immutauit vias eorum.* Omnes de terra nascimur filii Adam & cum nos Deus in primæuo parente nostro sibi per gratiam vniuerent, & omnes ad gloriam direxisset, atque vitam statisset immortalẽ, plus æquo nos punit, atque à se reicit vt iure filios, & de paradiso eiecit, nec non mortales reddidit, mutando immortalitatis viam in viam mortalitatis.

Ecce 33. 10

